

zaaknummer 2011 T 549 (2)

Advies van 17 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van de minderbroeders Franciscanen
in Nederland (hierna: 'de Orde').

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 april 2013. Op 26 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], tot 23 mei 2013 Minister provinciaal van de Orde, thans optredend namens de huidige Minister provinciaal.

1.2. Op 11 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Namens Orde is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager heeft twee jongere broers. Tot zijn tiende levensjaar (1964) woonde klager (gewoon) thuis bij zijn ouders. Hij botste echter geregeld met zijn moeder. Daarom werd besloten om klager naar kostschool te laten gaan. Klager heeft in de periode 1964-1966 en 1968-1972 verbleven op het internaat [naam] in [plaats] ([plaats]). Hij zat daar in eerstgenoemde periode in de vijfde en zesde klas van de lagere school en in de tweede periode op de mavo. In de tussenliggende periode ging klager naar de HBS en, toen dat niet goed ging, naar de Mulo in [plaats]. Ook dat ging niet goed, waarna klager op [internaat] is teruggekeerd.

Aangeklaagde was als priester verbonden aan het internaat en was daarvan rector van 1966 tot 1990. Aangeklaagde was ook de biechtvader van klager. Aanvankelijk kon klager goed met hem opschieten. Jongens van het internaat, waaronder klager, mochten op de kamer van aangeklaagde in het internaatgebouw komen, onder meer om televisie te kijken. Klager vond het prettig dat hij op de kamer van aangeklaagde tot zichzelf kon komen. Hij sprak veel met aangeklaagde, over allerlei onderwerpen.

Bij één van de bezoeken aan de kamer trof klager aangeklaagde in fietskleding. Aangeklaagde liet klager binnen en ging zelf eerst een rondje fietsen. Na terugkomst ging aangeklaagde douchen. Daarna kwam hij, enkel gekleed in ondergoed, bij klager zitten. Opeens pakte hij klager stevig vast, trok hem krachtig naar zich toe en gaf klager een tongzoen. Tegelijkertijd betastte hij het geslachtsdeel van klager, die zelf nog gekleed was. Klager heeft aangeklaagde van zich af kunnen duwen en is weggelopen. Klager heeft aangeklaagde nadien zoveel mogelijk gemeden. Klager was toen ongeveer zestien jaar oud.

2.2. Klager is op [internaat] ook door aldaar werkzame broeders misbruikt. Klager heeft desalniettemin een succesvol leven weten op te bouwen. Hij is wel wat argwanend ingesteld, maar heeft een mooie carrière opgebouwd en heeft een gelukkig huwelijk.

2.3. Klager wenst een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan en wil dat maatregelen worden genomen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de Orde bekleden. Voorts wenst klager aanspraak te maken op een financiële vergoeding.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] stelt in zijn reactie dat tegen aangeklaagde eerder klachten zijn ingediend. Twee klachten zijn gegrond verklaard. Mede daarom acht [naam] het door klager gestelde aannemelijk.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het éénmaal een tongzoen geven aan klager, waarbij aangeklaagde ook, over de kleding heen, het geslachtsdeel van klager heeft betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Uit drie verklaringen – van [naam], [naam] en [naam] – volgt dat klager reeds geruime tijd geleden met anderen heeft gesproken over het hem overkomen misbruik. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de omstandigheid dat tegen aangeklaagde nog drie klachten zijn ingediend (zaaknummers 2011T347[1], 2011T376[5], 2011T529[5]). De klachten met zaaknummer 2011T376[5] en 2011T529[5] zijn inmiddels gegrond verklaard. Één van de gegrond verklaarde klachten ziet op misbruik op de kamer van aangeklaagde. De Klachtencommissie heeft, in dezelfde samenstelling, de klager in de zaak met nummer 2011T347[1] gehoord en aldus eveneens over de authenticiteit van die klacht kunnen oordelen. De diverse klachten bieden voldoende steunbewijs voor de klacht van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde was voor hem, temeer nu het zijn biechtvader betrof, iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging, zoals door [naam] ter zitting uitgesproken, kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Orde van de minderbroeders Franciscanen in Nederland de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in haar macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 17 juli 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.